

3. Lecke: A jövedelem alakulása hosszú távon

Miután az előző fejezetből megismertük, hogy hogyan mérhető a gazdaság teljesítménye, a mostani fejezetben azt tesszük vizsgálódásunk tárgyává, hogy ennek hosszú távú nagyságát, elosztását és felhasználását milyen tényezők befolyásolják.

Mielőtt ehhez hozzálátnánk, fogalmazzuk meg ismét, mit is értünk hosszú táv alatt. A hosszú távot a rövid távtól nem a tényleges napokban-években mért hosszúsága különbözteti meg, hanem a gazdasági szereplők alkalmazkodóképessége. Hosszú távon a szereplőknek van elég ideje (de ez nem egy meghatározott hosszúságú idő!) alkalmazkodni a gazdaságban bekövetkező változásokhoz. Ez a jelenlegi leckénk szempontjából elsősorban az árak alkalmazkodását jelenti. Ennek eredménye az, amit már a mikroökonómiában megfigyelhettünk: a kereslet emelkedése emeli az árakat, a kínálat emelkedése pedig csökkenti mindaddig, amíg a kereslet és a kínálat egyensúlya elő nem áll.

Mivel a GDP-nek három megközelítését említettük az előző leckében (termelési, jövedelmi és felhasználási), így a hosszú távú jövedelemalakulásnak is három vetületét vizsgáljuk meg ebben a leckében.

Az első videoban arra keressük a választ, hogy hosszú távon mitől függ az, hogy egy gazdaság mekkora termék- és szolgáltatásmennyiséget tud előállítani. A rugalmas, szabadon alkalmazkodó árak egy kínálati oldalról meghatározott kibocsátást fognak eredményezni a hosszú távon, ezt fogjuk potenciális kibocsátásnak nevezni. Ez lesz az az érték, amelyhez a rövid távú gazdasági ingadozások mentén a gazdaság folyton visszatér.

A második videoban megismerkedhetünk a jövedelemelosztás klasszikus elméletével. Ebből egyrészt magyarázatot kapunk majd arra, hogy mi mozgatja a termelési tényezők árait, másrészt pedig arra, hogy ez hogyan befolyásolja azt, hogy az egyes termelési tényezők milyen mértékben részesednek a megtermelt termékek- és szolgáltatások eladásából származó jövedelemből. Az eredményeink és a módszereink szorosan kötődni fognak ahhoz, amit mikroökonómiából a tényezőpiacokat vizsgálva tanult korábban. Az árak alakulásában a tényezőkeresletnek lesz döntő szerepe.

A harmadik video a megtermelt termékek és szolgáltatások iránti keresletet vizsgálja meg. Ezen az úgynevezett árupiacon úgy fog kialakulni az egyensúly, hogy mindig teljesüljön a makroökonómia alapegyenlete, miszerint $Y = C + I + G$, és ezzel párhuzamosan a tőkepiac is egyensúlyba kerüljön, vagyis hogy mindig éppen annyi megtakarítás képződjön, amennyi szükséges a beruházások finanszírozásához. Az ebben a videoban fölépített modell segítségével még a fiskális gazdaságpolitikai beavatkozások (adóemelés, vagy –csökkentés, állami vásárlások kibővítése vagy beszűkítése) hosszú távú hatásai is megbecsülhetővé válnak!

Mint láthatja, hosszú távon minden piac egyensúlyi állapotát feltételezzük, és a mechanizmus, amellyel a piacok elérhetik ezt a kedvező állapotot, az a piaci árak szabad mozgása.

A hosszú távú modell egyfajta kiindulási, viszonyítási alapként fog szolgálni a rövid távú gazdasági ingadozások elméletében. Ha úgy tetszik, a ceteris paribus elv egy megnyilvánulási formája: lerögzítjük ezt a rövid távú állapotot, és aztán egyesével megvizsgáljuk, milyen változást okoznak a befolyásoló tényezők megváltozásai.

A lecke végére Ön:

- *megérti, hogy milyen következményekkel jár a hosszú távú feltételezés az árak szabad, rugalmas alakulásáról.*
- *megismeri a potenciális GDP fogalmát és jelentőségét.*
- *képes lesz előre jelezni, hogy a termelési függvény egyes befolyásoló tényezőinek változása hogyan érinti a GDP és a tényezőárak nagyságát, valamint a jövedelemeloszlást.*
- *Megérti, hogyan teljesül szükségszerűen a makroökonómia alapegyenlete.*
- *Az árupiac és a kölcsönözhető alapok piaca segítségével meg tudja becsülni, hogy valamilyen fiskális gazdaságpolitikai beavatkozásnak milyen hosszú távú hatásai várhatók.*
- *Megismeri a kizorítási hatás jelentését és jelentőségét.*

Bővebben: Mankiw 3. fejezet

SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM
GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
KÖZGAZDÁSZ KÉPZÉS
TÁVOKTATÁSI TAGOZAT
LECKESOROZAT
COPYRIGHT © SZTE GTK 2017/2018

A LECKE TARTALMA, ILLETVE ALKOTÓ ELEMEI ELŐZETES,
ÍRÁSBELI ENGEDÉLY MELLETT HASZNÁLHATÓK FEL.

JELEN TANANYAG
A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN KÉSZÜLT
AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL.
PROJEKT AZONOSÍTÓ: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE